SENE: 2 — 10 Haziran — ÇARŞAMBA 1931 — No.: 527

Abone Şeraiti

DAHİL İÇİN		HARİÇ İÇİN	
Seneliği	: 1400 kuruş	Seneliği	: 2700 kuruş
Altı Aylığı	: 800 „	Altı Aylığı	: 1500 „
Üç Aylığı	: 450 „	Üç Aylığı	: 850 „

Nüshası her yerde 5 kuruş

YARIN

BAŞMUHARRİRİ: ARİF ORUÇ

İdarehane

İstanbul Ankara caddesinde dairei mahsusa
Telgraf İstanbul (YARIN)
Posta kutusu İstanbul 395

Tel. Santral İst. 24316
Dahili No. 1 Başmuharrir
„ No. 2 Müdiriyet
„ No. 3 Tahrir
„ No. 4 Muhasebe

Gönderilen evrak iade olunmaz

Yeni Fırkayı blöf zannedenler hakikat olduğunu göreceklerdir!

Memur meselesi

Fırka içtima neticesi anlaşılmamakla beraber, hükûmetin tasfiye azminde ısrar etmekte olduğu zannediliyor!

Arif Oruç

Evvelki akşam Ankarada Halk fırkası grupunda tasfiyeye tâbi tutulacak memurlar meselesi müzakere edilmiştir. Müzakere neticesinin ne şekil aldığı, dünkü ikinci içtimaa ait haberler geciktiği için anlaşılamamıştır.

Düne kadar, hükûmet erkânile fırka grup azaları arasında iki zıt noktai nazar mevcut bulunuyordu. Bu nazar noktalarından biri: memur kadrolarında tensikat yapılmadan maaşların tenzili, öteki de: memur kadrolarında tensikat yapılması, maaşlara dokunulmaması şıkkıdır.

Birinci kısım, Ankarada İmalâtı harbiye fabrikasından çıkarılmak istenen200 memur meselesidir. Bumesele hamiyetli arkadaşları tarafından gösterilen büyük nefis feragati üzerine mevzuu bahsolmağa başlamıştı.

İmalâtı harbiye müstahdimini, kendileri ve çoluk çocuklarının nafakalarından keserek işsiz kalacak arkadaşlarını kurtarmak istemişlerdi. Hattâ, mercilerine müracaat dahi etmişlerdi.

İkinci nazariye: doğrudan doğruya hükûmetin nazariyesidir. Hükûmet bütçe açığını kapatmak mecburiyetinde kalmış, ana vatanı kasıp kavurmıya devam eden buhranın artması ihtimaline karşı, tasarrufa karar vermişti. Çünkü: buhranın önü alınmak güç olduğu için, istihsal kabiliyetleri, istihlâk ihtiyaçlarını bile tatmin edemiyen, — *Yani kazançları kendilerini geçindirmeğe kifayet etmiyen* — vatandaşların, vergi ve saire mükellefiyetlerini edâ edememeleri ihtimaline karşı, bu tasarruf yapılmak isteniyordu. Tabiî, evvelâ memur tasfiyesi hatıra gelmişti. Mesele bundan ibaret bulunuyor.

Şimdi: Mec'is grupunda temayül edilen birinci noktai nazara dönmek zarureti vardır. Bu nazar noktası tasvip veyahut kabul edildiği taktirde: az para ile çok adam çalıştırmak, binaenaleyh, hükûmetin yapmak istediği tasfiyeyi esas tutarak bütçesine koyduğu para üzerinden umum memur maaşlarında yüzde hesabile tenzilât yapmak icap edecektir.

Bu takdirde, ayda 40 lira alan, bilfarz30 veya 35 lira alacaktır. Fakat, 300 lira alan da 250 lira almıya razı olmak mecburiyetinde kalacaktır. Hükûmeti düşünduren teklifin faydası şu olacaktır: Binlerce aile sefil kalıp mahvolmaktan kurtulmuş olacak, zaten sıkıntı çeken küçük memurlara gelince: onlar biraz daha sıkılacaklardır. Teklifin fırka grupunda hüsnü telâkki edildiği halde, hükûmetin mutlaka tasfiye lüzumunda ısrar etmesi

(Devamı 5 inci sahifada)

Binlerce Türkü kurtarınız!

Kuruçeşme halkı mahkemelere düştü!

Dava açanlardan bir zat "yüzde 70 şimiz veremiz!» diyor

Kuruçeşeme ve civarının kömür depoları yüzünden verem ve yangın tehlüke yatağı haline geldiğini, halkın şikâyetlerine hiç kimsenin aldırmadığını yazdık vekâletin bu husustaki kararının niçin tatbik edilmediğini sorduk.

Bu mesele ile uğraşmış olan sabık şehremini Operatör Emin beyin bu husustaki sözlerini neşrettik.

Lâfla hiç bir şey olmıyacağını gören Kuruçeşme halkı birer birer mahkemeye müracaata başlamıştır. Tüccardan Ali Vafi, Sadık bey namlarında ki iki zattan maada gene kuruçeşme halkından 3 zat ta mahkemeye müracaat etmişlerdir. Kömür depoları aleyhinde dava açanlardan Hasan dün bir muharririmize bu mesele hakkında şu izahatı vermiştir.

— Size sorarım: Bize bu vatanda hayat veriliyor mu?

Ötedenberi Kuruçeşmede oturuyorum. Pek çok vatandaşlarla beraber, hayatımız

(Devamı 5 inci sahifede)

Günahtır, efendiler!

Liman şirketile kurbanları arasındaki ihtilâf elîm bir iştir

Liman şirketi kurbanlarının mümessilleri
[Mavunacı mümessilleri: Halim, Halil, Hamdi, Ahmet Efendiler]

Mavunacılarla Liman şirketi arasınında mühim bir ihtilâf çıktı. Bu ihtilâfın sebeplerini tetkik ettik. Mavunacılar diyorlar ki:

— Liman şirketi bizim bu zamana kadar aldığımız "50„ lirayı "30„ liraya indirmek istiyor. Hem bu parayı maaş olarak değil ücret olarak verecekmiş. Yani bizi bir ecir gibi çalıştıracakmış. Meselâ bir gün az işçi ye ihtiyaç oldumu bizim yarımızı işten çıkaracak, hasta oldukmu derhal yevmiyemizi kesecek.

İşte geçen gün Eşref isminde bir arkadaşımız mal bastırırken bir kazaya uğradı. Şimdi hastanede tedavi ediliyor. Şirket ona beş para bile vermemektedir.

O adamın çocuğu, çubuğu yok mudur?

Maaşlarımızdan tenavün sandığına yüzde 3 kuruş keserlerdi. Şimdi ortada ne para var, ne hesap var, kesilen paralarımız ne oldu bizde bilmiyoruz. Şirketin bize hesap vermeğe mecburiyeti yokmuş.

Biz de saati mesâi yoktur. Cumaları bile tatilden istifade edemiyoruz. Şirketin "500„ kayığı var bu "500„ kayığı 360 kişi idare ediyor. Bir kayığa bir kişi bile isabet etmiyor. Mavına reisleri ayrıca çalıştırılmakta ve yevmiye "44 kuruş verilmektedir.

Halbuki birde şirketinayrıca harıçten ücretle çalıştırdığı amele vardırki şirket bu ameleye yevmiye "250„ kuruş, gece çalıştırdığına "5„ lira veriyor.

(Devamı 5 inci sahifede)

Büyük memurlar

Maaş kesilmesine razı olmuyorlar

Ankara, 97 (telefon) — Fırka kongreresinde de [hükûmet ile bütçe encümeri arasında tahaddüs eden ihtilâf mevzuubahis olmuştur.

Bütçe encümeni, hükûmetin noktai nazarı karşısında evvelce haber verdiğim gibi kendi noktai nazarına göre bütçeyi tetkike başlamıştır.

Encümen vergi lâyihasını da beraber çıkaracaktır.

Burada çok şayanı dikkat bir haber şayi olmuştur. Maaşlardan tenkih suretile tasarrufun yapılması esasına büyük memurlar iştirak etmemektedir. Ve bu gibi büyük memurlar hükûmetin bu noktai nazarına iştirak etmemelerinde de başlıca sebep kendi maaşlarından da kesilmesi icabıdır.

Filhakika memur tensiki fikri zaiflamaktadır.

Tasarrufu temin etmek için Barem kanunu ile maaşları tezyid edilen büyük memurların maaşlarından tenkihat yapmak fikri daha muvafık görülmektedir. Malûm olduğu üzere Barem büyük memur maaslarında belli başlı bir farkı tezayüt yapmıştı. Bunun kesilmesi memurin üzerinde tensikat kadar şayanı dikkat değildir.

Bazı idarelerin 931 için

(Devamı 5 inci sayfada)

Zorla karısını istediler!

Kocasını vurdular

Kavganın cereyan ettiği yer

Dün Karagümrükte Kasap Ahmet ve terzikçi Cemal birlikte Hacerin kocası hamal Alinin hiç sebep yokken sopa ile kafasını yarmışlardır.

(Tafsilâtı 3 üncü sahifede)

Yeni doğuş!

Büyük iktisadî mıntakalarda derin bir alâkayla karşılandı

Bir an evvel faaliyet isteniyor!

Çiftçi ve İşçi Fırkasının doğuşile memleketin müstakil sınıfı ile beden ve kafa işçisinin hararetle alâkadar oldukları gelen bir çok mektuplardan, telgraflardan ve ilk bu haberi veren gazetemize bilvasıta, bilâvasıta müracaatlerden anlaşılıyor. Yeni fırkanın, memleketin bu sınıfları için ne büyük bir ihtiyaç ve lüzum olduğuna bu müracaatler bir misal teşkil etmektedir. Hemen ana vatanın her tarafından çiftçi ve işçi sınıflarını temsil edebilen zevatın bu samimî alâka ve müzaheretleri bu yeni te ekkül karşısında samimî ve nimresmî bütün teşekkülleri o ndan müzaharete sevkedecek kader kuvvetlidir.

Bu alâkayı ifada eden müracaatleri yazıyoruz:

Izmirden:

İzmir, 7 (H.S.) — Yeni fırka fikri İzmir mehafilinde haklı bir alâka uyandırdı.

Bugünün müstahsillerini Halk fırkasının tek programı içinde teksif etmek istenilen istikbal için bir teminat değildir.

Yeni fırkanın bütün prensiplerini şimdiden kabul etmiyecek İzmir çiftçisi ve işçisi olamaz. Muvaffakiyet temenni ederiz.

Anadoludan:

Adana 8 (Hususî) — Çiftçi ve işçi fırkası, istinat ettiği sınıfları bizim kadar sevindirmittir.

Memleketin çok geç kalınmış siyaseti ziraiyesinin gayrı ve müstakil bir programla takibedilmesi bir zarurettir.

Türkiye ziraat memleketidir. biz Adana çiftçi ve işçilerinin bu noktai nazar etrafında samimî alâkamıza ve müzaherete

(Devamı 5 inci sahifede)

Alman takımı geldi

Dün şehrimize gelen Ayntraht futbolcuları

(Yazısı 5 inci sahifemizdedir)

Adliyede tebeddülât

İstanbul Adliyesinde mühim tebeddülât yapıldı

Şehrimiz Adliye dairesinde yapılacağını yazdığımız mühim tebeddülâta ait emir dün Vekâletten müddeiumumiliğe tebliğ edilmiştir. Tebeddülâta ait olan listeyi aynen neşredi. yoruz:

İstanbuldaki tebetdülât

İstanbul aza mülâzimliğine İstanbul müddeiumumî muavinlerinden Abdürrahman Şeref, İstanbul müddeiumumi hâkimi muhlis, müddeiumumiye Başmuvanliğine terfian muavinlerden Hikmet, Asliye azalığına müddeumumî başmuavini Kemal, müddei umumiye muavinlerinden Şerif ve Cemil beyler terfien İstanbul müddeî umumiliğine, Üsküdar müddei umumi muavini Şükrü İstanbul Asliye azalığına ve İstanbul ticaret mahkemesi azalığından Ertuğrol Sait B. ceza azalığına nakil ve tayin olunmuşlardır.

(Devamı 5 inci sahifede)

Memleketi şampanya kadehinin arkasından pembe gören ve sadece Halk fırkasına politika yapan bir ehli keyif politikacı

— Bir tarafta yer yer canlar yanarken

— Aileler cefa içinde bunalırken

— Diğer taraftan Falih Rıfkı B. "Nerede buhran?„ diye dalgaya düşen bir Aalkçı mebustur.

Nasıl ve Niçin Muhalif Oldum?

— 5 —

Bu beyannamede Hükûmet diyor ki:

Hakikî manasile vatan tehlikededir

«Buna karşı erbabı isyanın Payitaht ile Anadolu arasındaki muhabereyi kesmesi en büyük ihaneti vataniyedir»

Yazan: Sabık Halk Fırkası azasından

En hakikî manası ile vatan tehlikededir. Millet bilmeyerek istemiyerek sürüklendiği o dehşetli muharebede malen ve canen en büyük fedakârlıklara katlandığı halde nihayet mağlûp olmaktan kurtulamamış ve ozamanki hükûmet tarafından aktolunan mütareke ile galip devletlere arzı teslimiyet edilmişti. Artık bu elemli neticeden ibret alarak bundan sonra olsun akla ve hale uygun bir selâmet yolu tutulmalı idi.

Fakat bu hakikat ta lâyiki veçhile anlaşılmadı. Bir takım kesanın yalnız hırs ve menfaatile Teşkilâtı Milliye ünvanı altında meydana çıkardıkları fitne ve fesat bir taraftan vaziyeti siyasiyemizi son derece tehlikeli bir hale getirdi, diğer taraftan da muharebede uğradığımız zayiattan, hususile harp senelerinde yapılan türlü türlü suiistimalât ve cinayetten dolayı derin bir surette mecruh olan vatanı mukaddesimize yenidenyeniye yaralar açtı.

Bir takım çirkin hâdiseler de Avrupa ve Amerika efkârı umumiyesinde aleyhimize şiddetli bir fikir ve cereyan peyda ve şeraiti sulhiyenin bir kat daha şiddetlendirilmesi muhatarasını tevlit etti.

Nihayet yine bu ahval tesiratı ile düveli muazzama mütareke ahkâmını muvakkaten işgali askeri altına almak suretile de tatbik ettiler.

Buna karşı erbabı isyanın Payitaht ile Anadolu arasındaki muhabere ve müvaredeyi kata teşebbüs etmeleri ise en büyük hiyaneti vataniyedir.

Bu halde teşkilâtı milliye denilen hareketi bagiyane hem Anadoluyu korkunç bir istilâya uğratmak hem de devletin başını gövdesinden ayırmak felâketini hazırlıyor.

Bugün Milleti Osmaniyenin en büyük düşmanları yalancı Milliyet davası ile şahsi ihtiraslarına vatanı ve milleti feda edenlerdir.

Bunların öyle felâketli bir akibeti hazırlamak için buldukları çare ise ağır bir silsilei cinayettir.

Kanun esasiyi ve Kavanini devleti ayaklar altına alarak ahaliden cebren para toplamak, zecren asker almak.

(Devamı var)

Şehir Haberleri

Bütçe Geldi

Gümrükten namzetler açığa çıktı

İstanbul Gümrük başmüdürlüğünün iki aylık bütçesi gelmiş ve maaşlar verilmiştir.

Gümrük bütçesinde evvelce yazdığımız veçhile esaslı tadilât yoktur. Yalnız namzet memurlar açıkta kalmıştır.

Bundan maada tasarruf dolayısile bazı yeni teşekküllerin tatbiki de tahaür etmiştir. İstanbul gümrük Başmüdürlüğünde yapılacak olan bu teşkilât gelecek seneye kalmıştır.

Danimarka gemisi gitti

Birkaç gündenberi şehrimizde bulunan Danimarkanın "Viels juel„ kruvazörü dün Odesaya müteveccihen şehrimizden müfarakat etmiştir.

Hudutlar daraldı!

Bazı köyler yeni Belediye hudutları haricinde kalmıştır

İstanbulun eski hududu ile yeni hududu arasında mühim bir değişiklik yoktur. Yalnız şehrin gayri meskûn bazı kısımları hariç bırakılmak suretile bir az daha küçülmüştür.

Belediye mektupçusu Osman B. bu meseleyi şöyle anlatıyor.

— Bu vaziyet İstanbul şehri yakınında bulunan bazı köyler halkının müracaatı üzerine şehir haricinde bırakılmasından ileri gelmektedir.

Yeni hudut: Ramisten ilerde Küçükköy, Ali B. köyü, Kağıthane, Mecidiye, Akbaba köyleri hudut harici bırakılmıştır. Oralarda köy kanunu tatbik edilecektir. İkinci bir faide: Bir şirketle aktedilen mukaveleye göre hudut harici kalan köylerin de muntazam haritasını çıkarmak mecburiyetinde iken bundan sarfınazar edilerek, sûr haricinden Yeşilköye kadar olan sahanın haritası yapılacaktır.

Sehir dahilinde Nahiye taksimatı, mahallelere göre ve mümkün olduğu kadar halkın Nahiye merkezi ittihaz edilecek yere nihayet 5-10 dakikada gidebilmesi düşünülmüş, Tramvaylardan, nakliye vasıtalarından istifade suretleri de nazarı dikkata alınarak hudutlar tesbit edilmiştir.

Birde mümkün olduğu kadar Belediye hududunun kaymakamlık hududuna mutabık gelmesine dikkat edilmiştir.

Şimdi tasdika iktiran eden harita bastırılacak, Polis, Adliye, Nahiye, Posta hulâsa her tarafa bu haritalardan tevzi edilecektir.

4 katil

Dün muhakeme edildiler

Parasına tamaan Köprülü kızını öldüren Osmanın muhakemesine dün hitam bulmuştur. Ağırceza mahkemesi Osmanın on beş seneye mahkûm etmişsede cürümde esbabı muhaffifei kanuniye ve sin küçüklüğü olduğundan ceza beş seneye indirilmiştir.

Tütünler çürüyor!

Tüccarın elinde 20,000,000 kilo tütün müşterisiz kaldı!

Tütün piyasasındaki buhran devam ediyor. Tüccarın elinde bulunan tütün stokları depolarda çürüyor. Halbuki, harice olan tütün satışı miktarımız, istihsalâtımıza nazaran da azdır. 1929 senesinde memleketimizin tütünleri tamamen satılmış ve dahilde istihlâk edilmiş değildir.

1930 senesinde ise 45,000,000 kilo tütün istihsal edildiği halde ancak 32,000,000 kilosu satılabilmiştir.

1929 senesinden elde kalan tütün stoklarını da hesap ederek tüccarın nasıl müşkül bir vaziyete düştüğü derhal anlaşılır. Bu hesaba göre tüccarın elinde 20,000,000 kiloya yakın tütün satılmış demektir. Bu, tüccarı bihakkin endişeye sevketmektedir.

10 Çarşamba

Siyasî Takvim

Yeni Fırka

Yeni Fırka henüz bir meşime halinde iken gene hükûmet ve Fırka gazeteleri iskatı cenine gayret ediyorlar.

Efendiler şakayı makayı bırakınız fakat, bu çocuk öyle gürültüye pa buç bırakmıyacaktır.

Gürültüye patırtıya mana ne? Buna çayı görmeden paçayı sıvamak ta demezler bu sahibinden evvel girmektir.

* *

Dertsiz baş

Fırka divanı toplanmış ve bütçe meselesini konuşmuş. Bütçe encümeni de hükûmetin noktai nazarına iştirak etmemiş. Velhâsıl bu tensikat işi hükûmetin dertsiz başına dert açtı.

Hükûmet şu işi bütçe encümenine ve Millet Meclisine ne biraksa idi daha isabetli hareket etmiş olurdu. Görülüyorki mesele büsbütün değişiyor ihtilâflar çıkıyor içtimalar sıkışıyor. Bunun sebebi Hükûmetin evvelâ çuvaldızı kendine sonra iğneyi memura sokmamasıdır.

* *

Olmaz

Gene müstakil mebus Sırrı B. Mecliste Evkaf bütçesi münasebeti ile bir noktai nazar serdetti bir iki Fırkacı olmaz dediler.

A.Sırrı bey sen ne söylesen ağzınla kuş tutsan olsa da olmaz olmasa da olmaz vesselâm!

* *

Şöhreti ölmeyen bülbül

Bir aralık bize harfendazlık eden matbuat âleminin,şöhreti pek lâtif olmıyan bülbülü ne benzeyen Yunus Nadi B. şakır şakır şaklarken bilmeyiz neden maydanoz yemiş papagan gibi sesciği kesildi..

Buna elinin hamuru ile erkek işine karışmak derler.

Afganlı talebe..

Afgan elçisi jeneral Ahmet han muallimlerimize teşekkür ediyor

Afgan büyük elçisi Bursada Afganlı talebe arasında

Afgan sefiri Ahmet Han, İstanbuldaki Afgan talebesini teftiş etmiş ve ihtiyaçlarını tesbit ettikten sonra Bursaya gitmişti.

Mumaileyh, Bursada birkaç gün kalmış ve birinci lisedeki Afganlı talebeyi teftiş etmiş, talebenin diğer liselerdeki Afgan'ı talebe gibi derslerde muvaffak olduklarını görmüş ve liseler muallim heyetlerine teşekkürler de bulunmuştur.

Malûm olduğu üzere, Ahmet Han ilk Afgan sefiri olarak Türkiyede bulunduğu zaman gene Bursada bir müddet ikamet etmişti. Bursayı bir şark şehri ve bilhassa İstanbulu dünyanın en güzel bir şehri olarak tavsif etmişlerdi.

Sefir Ankara'da talebe işlerile meşguldür bunun için İstanbula gelmesini tehir etmiştir. Halıcıoğlu Askeri lisesindeki Afganlı talebe de muvaffak olmuşlar ve Kâğıthane civarında kamp talimlerile meşguldürler.

Adana, Kastamonu, Edirne Bursa, İstanbul, Kabataş liselerindeki Afganlı talebenin kâfesi Askeri Lise'deki arkadaşları gibi Türkçeyi mükemmel öğrenmişler ve imtihanlarda da muvaffak olmuşlardır.

Kardeş Afganlı talebenin muvaffakiyetlerine memnuniyetle kaydederiz.

Kooperatifler sergisi

Gelecek ay içinde Bulgar kooperatifleri tarafından Sofya'da bir sergi açılacaktır.

Musul mebusunu öldürenin muhakemesi

Kadın yüzünden sabık Musul mebusunu öldüren Hacı dün Ağırceza mahkemesinde muhakemesinde edilmiştir. Bu dava mahkemece dinlenilmelerine lüzum olan bazı şahitlerin celbi için başka güne bırakılmıştır.

10 seneye mahkûmiyet

25 Kuruş alacağını vermediği için kunduracı Tahsini feci bir surette katleden Hayrettinin muhakemesi bitmiştir. Hayrettin Ağırceza mahkemesinin verdiği kararlar 10 sene ağır hapis cezası görecektir.

Balkan

Kooperatifçiliği Avrupadan ileri

Bundan bir müddet evvel Balkan memleketlerinde kooperatifçilik hakkında tetkıkat yapmak üzere giden İktısat vekâleti komiserlerinden Remzi Saka B. tetkıkat neticesini şöyle anlatıyor:

— Romanyada kooperatif hareketi pek ileridedir.

Romanya 929 da kooperatifler hakkında bir kanun çıkararak, bu hareketi takviye etmiştir. Bu kanun mucibince muamele ve murakabe servisleri yekdiğerineden ayrılmıştır. İdare heyetlerinde devlet adamları vardır.

Bulgaristanda kooperatif işi, Bulgaristan toprak istihsalinin bel kemiğini teşkil eder.

Bulgar kooperatifçiliği Danimarka, İskandinavya ve şimal memlektleri kooperatifleri kadar ileri ve olğun değildir. Fakat diğer Avrupa memleketlerinden daha ileri gitmiştir.

Haliç temizlenecekmiş

Gemi kurtarma şirketi yakında haliçi temizlemeğe karar vermiştir. Haliçte otuz kadar batmış vapur bulunduğu zannediliyor.

Keten tohumu fazla

Keten tohumu miktarının bu sene fazla olacağı anlaşılıyor.

Avrupa piyasalarında da keten tohumuna rağbet vardır. Türkiyenin mahsulü, diğer memleketlerin mahhsulâtından fazla rağbet görüyor. Keten tohumunun tonu 235 şilin ediyor.

Bir nisbet

Bu istatistik şayanı dikkattir

İstanbul Ticaret horsası 1927,28,29 ve 30 senelerine ait olmak üzere memleketimiz mahsulâtından bazıları hakkında bir istatistik tanzim etmiştir.

Bu ististik te Afyon, Fındık, keten tohumu, koza, kuş yemi, pamuk, yapağı ve tiftik gibi başlıca ihracat mevaddı hakkında ton ve fiatı ve ihracat mıktarını gösteren esaslı malûmat vardır.

Bunlardan bir ikisini naklediyoruz.

Afyon 1930 da 641 ton istihsal edilmiş, kıyyesi 1756 kuruştan satılmış ve 272 ton da harice ihraç edilmiştir.

Kabuklu fındık 1930 da 52 307 ton istihsal edilmiş, kıyyesi 36 kuruş 38 parada fiat bulbuş ve hariç piyasalara 7091 ton sevkedilmiştir.

Çilek bu sene bol

Bu sene çilek bol olduğunden fiyatlar düşmektedir.

Komünistlerin Muhakemesi

Mahkûmiyetleri hakkında Mahkemei Temyizce nakıs kararı verilen komünistler dün de şehrimiz Ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilmişlerdir. Dünkü celsede müddeiumumî muavini iddianamesini serdetmiş ve mıaznunların avukatları da müdafaalarını yapmışlardır. Muhakeme karar verilmek üzere başka bir güne kalmıştır.

Kıymetsiz tahvillerden vergi istenir mi?

Kıymetleri hıçe inmiş tahvillerden veraset vergisi istenildiğinden şikâyet ediliyor.

Işi büyütüyorlar!

Kapatılan tula harman sahipleri Ankaraya müracaat ettiler

Belediye tarafından kapanan tuğla harmanlarından biri

Karaağaçla Kâğıthane harmanları arasındaki tuğla harmanlarından bazılarının Belediye tarafından seddedildiğini yazmıştık.

Tuğla harmanları sahipleri, Belediyenin bu kararından fevkalâde müştekidir. Bulundukları yerin, İstanbulda tuğla yapılahdan beri tuğla harmanı olduğunu söyliyorlar. Bundan maada, şehirde tuğlaya müsait başka sahilin olmadığı ve kendilerinin teressübatı bahriyeyi kullandıklarından denizin dolmasına da mâni olduklarını iddia ediyorlar.

Tuğla harmanları sahiplerinden biri, bu sed kararını geri aldırmak üzere Ankaraya gitmiştir bu zata, diğer mesdut tuğla harmanları sahiplerine gelen habere nazaran, hükûmet şikâyetlerini nazarı itibara almıştır.

Çamur Şevketin katili ne diyor?

Edirnekapıda Çamur Şevketi öldüren Alâettin ile katlin Alâettin tarafından ika edildiğine dair olan delilleri ortadan yok etmekle suçlu Fatmanın muhakemelerine dün Ağırceza mahkemesinde başlanmıştır.

Dünkü celsede suçlular isticvap edilmişlerdir.

Heyeti hâkime daha bazı şahitlerin celp ve istimalarına karar vererek muhakemeyi başka bir güne bıraktı.

Darülfünun Emini gitti

Darülfünun emini M. Raşit B. dün Brendizi vapuru ile Fransaya gitmiştir. Fransada bütün dünya Darülfünunlarının iştirakile yapılacak "kollej de frans„ ın 100 üncü senei devriyesinde bulunacaktır. M. Raşit B. diyor ki:

— Darülfünunumuz bu merasime üç defa davet edilmiştir, Bütün dünya darülfünunlarının iştirak ettiği bu camıadan Türk darülfünunu hariç kalamaz. Orada diğer darülfünunları da ziyaret edeceğim, bazı tetkiklerde bulunacağım.

KUŞ BAKIŞI

İki muhakeme Dinledim

Dün Adliye koridorlarında bir iş için yarım saatten fazla kaldım.

Hukuk mahkemelerinin kapısı, birer düğün evi gibiydi.

Siyah cüppeli avukatların etrafını alanlar, karılarından ayrılmak istiyen erkeklerdi.

Siyah cübppeli avukatlara sarılanlar, kocalarından boşanmak istiyen kadınlardı.

*

İki dava dinledim.

Kadınları da erkekleri de genç olan bu iki çiftin ayrılmasındaki maksadı "GEÇİNME" derdinde hulâsa edebiliriz.

Yetmiş lira alan adam karısını geçindiremiyor.

Yüz lira alan genç bin lira borca giriyor.

Ne fazla süs, ne de aşırı israf...

İmtizaçlığın basamağı işte buradan başlıyor.

Netice...

Arada zavallı bir yavru, hırpalanmış bir kadın, bedbaht bir erkek kalıyor.

İşte saadetin, aşkın manasını tablo halinde gözlerimize seren vak'a..

*

Memleketteki buhranın günden güne azaldığını iddia edenlere sade boş limanı, müşterisiz esnafı değil, mahkeme kapılarındaki dramları da seyrettirmek lâzımdır.

BÜRHANETTİN ÂLİ

Maaş

Bütçe gelince hemen verildi

Tütün inhisarında dün, iki aylık muvakkat bütçenin gelmesi dolâyısile, maaş verilmiştir.

Heyeti vekile kararile satın alınacak tütünlerin, inhisar idaresi tarafından yapılmakta olan muayeneleri hitama ermiştir.

Yalnız mesele bununla da halledilmiş olmıyor. Çünkü henüz tütün tacirlerile mübayaa etrafında hiç bir müzakere cereyan etmemiştir. Tütün inhisarı bu hususta da tüccarla temas ve itilâftan sonra tütünleri almağa başlayacaklardır.

Sekiz şirket tecziye edildi

Şimdiye kadar Ticaret odasına girmiyen sekiz vapur şirketi Oda meclisi tarafından tecziye olunmuştur.

GÜNÜN VAKASI

Kasap Ahmet, terlikçi Cemal sopa ile Alinin kafasını yardılar

Hacer Hanımın yüzünden çıkan bu hâdisenin içyüzü çok hazindir

Dün gece Karagümrükte kanlı bir vak'a olmuştur. Bu vak'a hakkında aldığım malûmatı yazıyorum.

Terlikçi Cemal kimdir

Karagümrüğün Kara baş mahallesinde kaşıkçı sokağında oturan Terlikçi Cemal efendi aslen İstanbullu olup 40 yaşlarında sessiz, sakin bir işçidir. Bir tek odadan ibaret olan evceğizine kurulmuş, on senelik refikası Lûtfiye Hanımla birlikte yaşamağa başlamıştır.

Bir çok yerlerde dükkân açmış, fakat son zamanlarda buhran münasebetile kapayarak evinde çalışmağa başlamıştır.

İşte bu münasebetle hem dükkânlara iş yapar, hem de ara sıra komşularına zarif terlikler yaparmış. Bunun içindir ki evvelki gün yine, komşularından Hacer isminde bir kadın, Cemal efendinin evine gelmiş bir çift terlik ısmarlamıştır.

Bu kadın, 23 yaşlarında orta boylu etine dolgun Hacer isminde bir kadındır. Hamal Ali isminde birile 5 sene evvel evlenmiş, bu ane kadar ayni mahallede oturmağa başlamıştır.

İşte bu kadın, evvelki akşam geç vakıt çarşafını başına örterek terlik ısmarlamak için Cemal efendinin evine gelmek üzere yola çıkmıştır.

Kasap Ahmet

Hacer Hanım 'geledursun. O ara ayni mahalle sakinlerinden Kasap Ahmet namında biride evinin önüne hasırı atmış, rakı şişelerini dikerek misafirleri olan Gobil Mehmet dikici namile maruf, Mehmet ve dilsiz Fevzi ile birlikte oturarak içmeğe başlamıştır. Kasap Ahmet, aslen İstanbullu olup Karagümrükte doğmuş ve büyümüş 35 yaşlarında biridir. Muhitinde sayılı efelerden biri olup, kavga ve gürültülerden geri kalmamakla tanınmıştır.

İşte bu kasap Ahmet, mahallesinde çok kimselerin canını yakmış, hemen hemen mahalle halkını korkutmuş gibidir. Evvelki akşam isimlerini saydığımız arkadaşlarile oturmuş, ber mutat rakısını içmeğe başlamıştır.

Bu sırada Hacer Hanımda önlerinden geçerek terlikçi Cemal Efendinin eeine doğru yürümeğe başlamıştır.

Gözü kararan kasap Ahmet, bu kadını gö·ür görmez:

— Ey maşallah, karaman koyunu gibi Karı. Demiştir. Arkadaşlarıda bir ağızdan:

— Allah sahibine bağışlasın bize ne demişlerdir.

Bunun üzerine kasap Ahmet tekrar:

— Bizemi ne? Asıl bize bağışlasınki halledelim. Demiş ve Hacerin arkasından:

— Kız buraya bak, yanımıza gel bakayım, diye seslenmiştir.

Bu sözü işiten Hacer de adımlarını açarak sür'atle Cemal efendinin evine girmiştir. Hacerin gelmediğini gören kasap Ahmet öfkelenmiş, ayağa kalkarak:

— Bak şimdi kaçmağı snan gösteririm. Demiş ve Cemal Efendinin kapısına dikilerek:

— Cemal usta, Cemal usta. O karıyı şimdi bana gönder. Demeğe başlamıştır.

Cemal Efendi, dışarıya çıkmış, terbiye dairesinde kasap Ahmede:

— Aman Ahmet Efendi. Ne yapıyorsun, mahalle arasında komşuluk böyle mi olur? Demiştir. Kafası kızan kasapta:

— Ben faz'a söz istemem, şimdi o kadını isterim. Diye tutturmuştur. Bunun üzerine Cemal efendi de kızmış:

— Bana terlik ısmarlamağa geldi.

Ölçüsünü alayım da çıkıp gidecek ozaman ne yaparsan yap demistir.

Fakat Cemal efendi daha bu sözünü bitirmeden kasap Ahmet, hemen Cemal efendiyi tokatlamağa ve yumruklamağa başlamıştır. Bu sırada kasabın arkadaşları da koşmuş, hep birlikte Cemal efendiyi dövmeğe başlamışlardır.

Bu sırada mahalle ayaklanmış, biribirine girmiş.

Yarım saat devam eden bu kavga neticesinde kasap ve taifesi sopalarla zavallı Cemal ile Hacer Hanımın zevci Alinin başını yarmış, yetişen polisler tarafından yakalanmışlardır.

A. S.

Peygamberle trende!..

Bir muharririmiz peygamber Aptullahla Bakırköy treninde görüştü

Evvelki nüshamızda, Abdullah namında bir adamın Karagümrük'te sokak arasında ve avazı çıktığı kanar bağırmak suretile Peygamberliğini ilân ettiğini yazmıştık:

Ayni zamanda Abdullahın hususî hayatını da ilâve etmiş ve dört beş senedenberi meczup bir halde yaşadığını kaydetmiştik.

Dün polis müdürlüğünün vasıtası ve sıhhiye müdürünün emrile Bakırköy Timarhanesine sevkolunan Abdullah trende bir muharririmize ilân ettiği Peygamberlik hakkında şu izahatı vermiştir:

—" Ben iki sene evvel bir emri ilâhi ile ermiş ve Peygamberliğe tayin olunmuştum.

Fakat; bu sırrımı ifşa için yeni bir emri ilâhiye intizar ediyordum. Nihayet dün Karagümrükte dolaşırken beklediğim emri aldım ve derhal ilân ettim. Bunun üzerine işte yanımda gürdüğünüz bu melâikeler (Polisler) vasıtasile bir çok yerlere götürülüp taktim edildim. Şimdi de makamıma götürülüyorum.„

Muharririmizin naklettiğine zaran Abdullah terbiyeli ve tahsil görmüş tarzı talâffuzu düzgün bir adamdır. Timarhanede de hâlâ Peygamberlik iddiasında bulunmakta ve diğer hastalara konferanslar vermektedir.

Sıcaklar

Her tarafta artıyor

Şehrimizde olduğu gibi her tarafta sıcaklar artıyor.

Adana, Dörtyol, Antalyada sıcaklar 38-39 dereceyi bulmuştur. İzmir, Manisa, Denizli, Bursada hararet 32 34 arasındadır.

Erzurum Kars havalisinde hararet en ziyade 21 dereceye kadar çıkmıştır.

Yarım milyon liraya

Türkiye emniyeti

Plânları satılıyordu

Genç İngiliz kadını casus mı idi?..

— 5 —

Bir kaç dakika sükût ile geçti. İngilizin sükûtu ahvalinde bile mütecessis bir hal ve dinleniş vardı. Bir sinek vızıltısı, bir otonun kornesi, ona ani bir alâka ve teyekkuz veriyordu. Duvarların sükûtundan bile mâna çıkarmak isteyen bir adamdı geniş bir memnuniyetle:

—sizden bu neticeyi almak şimdilik kâfidir. Esas kabul olunmadı, iş teferrüata kaldı. Bu kolaydır. İkimizin bir arada bulunması, muhitin dikkatini celbetmemek için şimdilik ben gidiyorum. Siz yemeğinizi burada yedikten sonra gidersiniz! Refakatinizde madam (Grita) yı göndereceğim, şen ve sevimli kadın, sizi eğlendirir.

— Fakat mister ben bu mülâkatımızdan sarih bir şey anlayabilmiş değilim. Benden aldığınız netice neden ibarettir, bunu bana da biraz çıtlatmaz mısınız?

— Siz madem ki İngilizlerin her gittiği yere saadet ve refah götürdüğüne kailsiniz ve madem ki insaniyete hizmet etmek için de göğlünüzde bir arzu var. Bilhassa insaniyete hizmet etmek suretile de nihayetsiz bir servete malik olmak emelindesiniz!..

— Fakat ne demek istiyorsunuz?.

— Geri dönmek, düşünebilen insanlar için ölüm âlametidir. Bir İngiliz için bu böyledir. Sizin de böyle olmanızı arzu ederim. Esas itibarile halledilen bir meseleyi yeniden tazelemek bir çıkmaza sokmak istiyorsunuz.

— Halledilen mesele?!...

— Israr etmeyiniz!. Beni de geç bırakmayınız! Yarın akşam altı da sizi büyükadanın yat kulübünde bulmak isterim.. Orası çok iyidir.

— . . . . .

Orada daha mufassal ve açık konuşuruz. Sizi herhalde ümidinizin fevkinde ihya edeceğime emin olunuz!..

Koca salonda yalnız kalınca, yüreğime gayri tabii bir haşiyet dökülüyordu. Her gittiği diyarda insanları güya mes'ut, terfi eden İngilterenin bu adamı, acaba ne demek iştiyordu? Her söylediği sözün arkasından gözlerimin bakışından mana çıkarmak için keskin mavi gözlerile beni tetkik eden İngilizin herhalde mühim bir maksadı vardı. Benden hesabı medeniye bekliyordu.

Muhaveremizden bir mana ve netice çıkarmak için fikrimi çalıştırıyorum. Salonda bir sigara içerek dolaşıyordum. Genç bir garson:

— Zatı âlilerinizi bir madam ziyaret etmek istiyor:

Hayret ederek.

— Kimdir? Dedim.

— Söylemiyor, zatı âlilerinizi görmek için rica ediyor.

— Teşrif buyursunlar!.

Salona bir kuş gibi sıçrayarak bir genç kadın girdi. Dört bir tarafa âcil ve keskin bir göz gezdirdikten sonra taşkın çevk ve sururla:

— Beni affetmez misiniz?

(Devamı var)

Hikmet B.

Vekâleti dava etmediğini söyliyor

Dün bir muharririmiz sabık müstantik Hikmet Beyle görüşerek Adliye vekâleti aleyhine dava açıp açmadığını sormuştur.

Mumaileyh mütehayyir bir lisanla şu izahatı vermiştir:

— " Ben pazartesi sabahı Bandırmadan geldim ve hiçbir gazeteci ile temas etmedim. Gazetelerdeki neşriyatı hayretle okudum. Vekâlet aleyhine hiç bir dava açmadım.

Yalnız bundan iki ay evvel tahvilimin muvafıkı kanun olmadığından bahsile Şûrayı devlete müracaat ettim. Bu ise kanunun bana bahşeylediği sarih bir hukuktur. Gazetelerde şahsımı mevzuu bahs olarak bir takım beyanatın intişar etmesinden de müteessirim„

Edirne Belediye reisi Buraya geldi

Edirne Belediye reisi İstanbula gelmiştir.

Tefrika No. 4

ERKEK ELİNDE KADIN

Muharriri: Raynonde Machard

Mütercimi: Ahmet Fürkân

— Fransız edebiyatından büyük aşk romanı —

170 inci binden tercüme edilmiştir...

bir hayat koyabilmiş olsunlar. Ve her yeni gelene acıya acıya bakıyorlar!

. . . . . .

— Bonsuvar Tibo...

Odadan içeriye giren zat böyle demişti. Nöbetçi sesin geldiği tarafa döndü baktı ve:

— Bonsuvar Löhodet dedi.

Sizi gece yarısı rahatsız ettiğim için beni affediniz.

— Çok iyi yaptınız Tibo. Bu çeşit işler o kadar nadir ki ben, bilâkis memnun oluyorum. Bu hastalık çok ciddi bir hastalıktır.

— Ne yazık ki Serom hazır değil. Asistan Löhodet Tiboya:

— Size kim dedi ki profesörün Seromu hazır değildir.

Dedi ve Tiboye dikkatle baktı. Nöbetçi Tibo asistana baktı ve:

— Geçen defa yaptınız; hasta iyi oldu amma.. dilsiz kaldı, diye kekeledi.

Asistan Löhodet cevap verdi:

— Evet, fakat kim bilir belki kendisinde öyle bir istidat vardı.

— Belki.

Asistan ilâve etti:

— Yeni bir tecrübe yapmalıyız. Sanırım ki bu sefer iyi bir netice alırız.

Asistan Löhodet hastanın yanına gelmişti.

Ameliyat masasında istirahat etmekte olan kadının çehresi, salondaki kuvvetli elektrik lâmbalarından dökülmüş ziya içinde parlıyordu.

Hasta üstüste iki buhran geçirmiş... Belki.. bu zavallı kadın, buhrandan sonra şimdi doğurmak ıstırabı içinde kıvranmak ve inlemek ihtiyacile titriyor...

Asistan sordu:

— Kaç nöbet geçirmiş?

—Hafifinden iki.. yarı evinde yarı burada üçüncüye biz mâni olduk. Belki evvelce de geçirmiştir, biliyoruz ki.. kocası da bilmiyor.

Asistan hastanın nabızlarını muayene etti...

— O hu hu... 120, tansiyona bakalım.

Nöbetçi, aletin bir ucunu hastanın koluna geçirdi.

— 16,0

— Fazladır. Çabucak kan alınız.

— Ne kadar?

Epice... bir buçuk kilo, filan..

Nöbetçi bir lâstik tüp ile kadının pazusunu sıktı. İspirto ile temizlendi ve kalın bir iğne parmak gibi kabaran damara daldı.

Kan, kuolun altındaki tasın içinde kittikçe çoğalmağa başladı. Kap, üçülü bir kap idi.

Hasta bakıcı tas tutuyor ve kabın derecesine bakıyordu. Ebe, hasta bakıcıya:

— Kâfi, dedi, hastanın kolundan lâstik çıkarıldı, iğne çekildi ve oradan temiz ispirtolu bir pamuk geçirildi.

Asistan tekrar nabzını muayene etti:

— 96 ya inmiş, fena değil, dedi.

Bu sırada hasta kıvranmağa başlamıştı. Açık ve şişkin karnın içindeki karanlık mahpusta çocuğun kımıldandığı görülüyordu.

Ebe, klorforma koşuyordu.

Hasta, ihtilâclar içinde kıvranıyordu.

Asistan söze atıldı:

— Hayır, hayır, klorforim veriniz, göreyim bakalım buhran nasıl olacak?

Hastanın gözleri tekrar kırpışıyor, diliçeri çekiliyordu.

Nöbetçi, eline keten bir bez almış, dilin harekâtına mâni olmağa çalışıyordu. Çene kemikleri zangır zangır biribirine vuruyordu. Kalp ise patlıyacak derecede şiddetle çarpıyordu.

Fevkalâde tehlikeli bir saniye...

Hasta, bu ihtilâçlı, mühim anı da atlatmış, kendisini kurtarmıştı... Buhran, iki dakika kadar sürmüştü. Bu müddet ise bu nöbetlerin en faz'ası idi.

Nöbetçi soruyor:

— Ne yapacağız, şimdi Müsyü Löhodet;

— Üç santigram morfin.

Nöbetçi şırıngayı derhal tatbik ediyor.

Bütün bu salonda olanlar, gözleri hastaya müteveccih bekleşiyorlar: Gözler halitabiiye avdet ediyor, nabız hafifliyor ve renk eski halini alıyor.

Asistan biraz nefes alıyor:

— Bu neticeyi bekliyordum. Profesör Anbuvaz serumu bulmadan evvel hep morfin kullanıyorduk.

Nöbetçi akıl danışıyor:

— Ne dersiniz müsyü Löhodet, profesörü çağıralım mı?

(Devamı var)

ZABITA MUHARRİRİMİZİN MÜŞAHADELERİ:

Esrarkeşler arasında

BİR ÂLEM...

Yazan: Ahmet Süleyman

— 4 —

Fiyakalı Tahsin!..

Aksaraylı eşekçi Mehmet ağanın oğlu fiyakalı Tahsinin següzeşti..

Merhum pederi kendisini hayatında değil otomobile, beslediği eşeklerden birine dahi bindirmemiştir. İşte eşeğe binmek hasretini senelerden beri çeken Tahsin o gün otomobile binmiş ve çok hoşuna gittiği için altındaki otomobili satın almağa karar vermiştir. Tokatlıyanın önünde şoföre dur emrini vermiş, indikten sonra da:

— Benimle birlikte içeriye gel, demiştir.

*

Bunun üzerine Fiyakalı Tahsin yürümüş ve Tokatlıyandan içeriye girmiştir.

Bu yağlı müşteriyi gören garsonlar, bir çok iltifat ve el pençe divan vaziyetlerinde Tahsini karşılamış, ocanım kanepelerden birisine oturtmuşlardır. Tahsin, oturmuş karşısında emir bekliyen garsona:

— Yenecek, içilecek ne varsa getir. Demiştir. Garson, bu yağlı müşterinin yüzüne hayretle baktıktan sonra:

— Paşam, bir çok içki var. Hangisini istersiniz? Demiştir. Bu suale hiddetlenen Tahsin, gözlerini haddinden fazla açmış, asabi tavurla:

— Sana evvelden söyledim ki nekadar içki varsa hepsinden getir! artık hangisini demenin âlemi var mı? Demiş ve cebindeki sarı sarı liracıkları şakırdatmağa başlamıştır. Bu hali gören garson:

— Emredersiniz paşam, Şimdi. Demiş ve büfeye koşarak tepsisini hazırlamağa başlamıştır. Garson tepsisini hazırladığı sırada, o ara içeriye giren şoför Tahsinin yanına gelmiş, karşısındaki yaylı kanapelerden birine oturmuştur. Bunu gören Tahsin:

— Geldin mi delikanlı? Ve sigara ikram ederek:

Ey,. Delikanlı ismin ne senin bakalım?...

Demiştir. Şoför de ezile büyüle:

—Hayri. Diyebilmiştir.Bunun üzerine Tahsin, elindeki Fosfor sigarasını bir iki nefes daha çektikten sonra:

— Şimdi, Hayri efendi beni dinle, diyerek sözüne devamla:

— Bana meşhur Aksaraylı eşekci Mehmet ağanın oğlu Fiyakalı Tahsin derler. İşte o meşhur adamın oğluyum. Babam üç gün evvel vefat etti, yerine ben kaldım. Havada meşrep, bir adamın. Mal dersen allah vermiş, para dersen gani, gani emma,

(*Devamı var*)

Intihar

Kocasının ihaneti sebep oldu!

Üsküdarda Tekke kapıda oturan İzmir reji müdiri Kâzım beyin kızı 27 yaşlarında Melâhat hanım dün, zevci Hasan efendiyi bir yahudi kızı ile gezerken görmüş, muğber olarak kendisini Salacıkta Apturrahman beyin bahçesi önünden denize atmak suretile intihara teşebbüs etmişsede kurtarılmış; berayi tedavi Üsküdar dispanserine yatırılmıştır.

Yine intihar

Fatihte Altı bahçe mahallesinde sakin Şark şimendifer kumpanyası tesviyecilerinden Hasan Efendi zevcesi 30 yaşlarında Saime Hanım dün, yemek meselesinden zevci ile kavga etmiş, neticede müteessir olarak pencereden kendisini intihar kastile yere atmıştır. Sol bacağından yaralanmış, berayi tedavi Haseki hastanesine yatırılmıştır.

Sinir hastalığı

Fatihte Çarşambada Beyceğiz mahallesinde sakin yüz başı mütekaidi Ahmet Numan Bey dün, Kuzguncuğa gitmek üzere iskelede beklerken sinir hastalığı bulunmasından dolayı başına kan hücum ederek bayılmış, berayi tedavi Cerrahpaşa hastanesine yatırılmıştır.

Zahire

Borsası mühim rapor hazırlıyor!

Dün Ticaret ve Zahire borsasında mutat heyeti idare içtimaı yapılmıştır. Müzakere edilen mevat arasında en mühimmini şu teşkil ediyordu: Bu sene mahsulâtın fevkalâde fazla olacağına dair yapılan istihbarat üzerine, mahsulâtımızın temiz bir surette ihzarı ve ticarete sevki için bir takım tedbirler alınmak lâzım geldiği. Bilhassa, mallarımızın standardize edilmesi ve her türlü teftişten âri olarak ihraç edilmesi için şimdiden Anadolunun muhtelif istihsal merkezlerinde ihzaratta bulunulması etrafında bir layiha tanzim edilecektir. Bu lâyihada yapılacak şeylerin nelerden ibaret olduğu tesbit edilecektir.

Ayağı kesildi

Gece yarısı Pendiğe hareket edecek olan 45 numaralı katarın vagonlarını makineye bağlamakta olan devlet demir yolları baş manevracısı Ahmet efendi sol ayağını makineye kaptırmış, Tıp fakültesine yatırılmıştır.

Yankesicilik

Sabıkalı İbrahim dün, Mehmet Efendi namında birinin cebinden cüzdanını çalarken yakalanmıştır.

ÇİFTÇİ MUSAHABELERİ

Ilk Çiftçi Fırkası

Rüşvetin manası şarap parası idi

Muharriri: Ahmet Fürkan

— 2 —

Fransada ziraat işlerine On sekizinci asırda ehemmiyet verilmeğe başlanmıştır. İlk ziraat mektebi 1819 tarihinde (Roville) de açılmıştır. Bu tarihten sonra memleketin her tarafında kısa fasılalarla pek çok ziraat mektepleri küşat edilmiştir.

1845 tarihlerinde, Fransa hükûmeti Derebeyler elinde bulunan on altı büyük çiftliği mektep — tabir caizse Laboratuvar — haline ifrağ etmiştir. Bugünkü nümune çiftliklerinin ilk esası o gün atılmıştı.

Sayısız denilecek kadar çok olan amele, bu çiftliklerde çiftçi olarak yetiştirilmeğe başlanmıştır. İlk mes'ut netice üç sene sonra, yani 1848 de alınmıştır. Ve hükûmet bu güzel netice karşısında çiftçiye bazı hukuk bahşetmek lütfunda bulunmuştur. Bu hukukun hükmü üçüncü Napoleon zamanına kadar baki kalmış ve Napoleon bunu hükümsüz bırakmıştır. Fakat 1870 de tekrar 1848 nizamatı bazı tadilât ile kabul edilmiştir.

Çiftçinin vaziyeti daha evvelleri daha fena olmakla beraber, on üç, on dört, on beş ve on altıncı Lüi ler zamanında facia idi.(Kolber=Colbert) zamanında çiftliklerden alınacak öşür müzayedeye konulur, kim arttırırsa üstünde kalırdı. Mültezim çiftliğin öşrünü almak için ıcra etmedik habaset bırakmaz ve kesesinin azamî dolmasına çalışırdı.

On sekizinci asır müellif, muharrir, şair ve feylesoflarile iktisatçıları bu haksızlığa karşı galeyan etmişler, bir çok eserler vücuda getirerek hükûmete hücum eylemişlerdir.

Çiftlik bu gün bizim bildiğimiz manadan büsbütün başka birşey idi.

Bir çiftlik tesis etmek istiyen kimse, evvelâ Kıraldan bir berat almak mecburiyetinde idi. Çiftliğin sermayesi (menkul, gayrimenkul kıymeti) 1,560,000 franktan aşağı olamazdı. Ve bu sermayenin 90,000,000 milyon frangı hükûmete teminat akçesi diye verilirdi.

İşte gerek bu usüller, gerek mültezimlerin çiftçinin insafsızca canlarını yakışları hükûmetin aklını başına getirdi ve her nevi (rüşvet) in kaldırılmasını emretti. Fakat mültezimler buna da bir çare bulmuşlar ve çiftçiden şarap içmek için para istemişlerdir ki rüşvet kelimesi bu suretle ismini değiştirmiştir. Fransızlar bu şekil rüşvete şarap parası (Pot-de-vin) ismini vermişlerdir.

Hükûmetin yeniden tedbirler alması lâzım gelmiş, fakat bulunan usul, bir nevi inhisardan başka bir şey olmamıştır.

Görülüyorki, çifçilerin 1870 tarihine kadar tanınmış bellibaşlı bir hukuku yoktu. 1848 hukuku ise rüşveti, haksızlıkları kaldıramıyordu.

Çifçinin ilk hukukunu tanıyan hükûmet adamı (Fleury-Flöri) dir. Bundan sonra (Le Pelletier - Löpelletye) selefinin tanıdığı hukuku tesbit ve tasnif etmiştir. İşte bu zatın, çiftçinin hukukunu müşterek menfaatlerle tevhit etmesinden sonradır ki, Fransada ilk çiftçi fırkası teşekkül etmiştir. Bu teşekkül Fransa - Prusya harbine (1870) tesadüf eder.

Bir birlik

Hububatçılar bir araya geliyor

Romanyada hububat ihracatçıları arasında bir birlik teşkili takarrür etmiştir. Romen Millî mahsulâtı ziraiye şirketi, hububat ithalât ve ihracat merkez kooperatifi, hububat ihracatı ile iştigal etmek üzere teşkkül eden ticarî müesseselerle sair mahsulâtı ziraiye ihracat evleri birliğe dahil olacaklardır. Birliğe dahil olan aza hububat ihraç resminden muaf tutulacaklardır. Birliğe girmeyen ihracatçılar 10 tonluk vagon başına 2600 ley ihraç resmi tediye edeceklerdir. Birliğin teşkilinden maksat hububat ihracatını tanzim etmek ve hububat fiatlarınının düşmesine mani olmaktır.

Tulûatçılar arasında fırtına koptu!

Buda para dolabımı?

Yeni yapılan bir cemiyetten tulûatçılar acı bir lisanla şikâyet ediyor!

Şehrimizde bulunan "Tulûat tiyatroculari„ arasında son günlerde mühim bir ihtilâf cıkmıştır. Bu ihtilâfı hulâsa ediyoruz:

"Anadoluda ve burada oyun oynıyan 500e yakın tulûatçı vardır. Bunların içinden Küçük Tevfik, Halit, Suphi, Baha beyler, "Türk tiyatro sanatkârları cemiyeti„ namile bir cemiyet teşkil etmişler ve heyeti idareye geçmişlerdir.

Halbuki, diğer taraftan Komik Cevdet, Karagöz Hüseyin, Zati, Hüseyin, Kemal Aşkı, Büyük Tevfik beyler daha bir çok kadın, erkek arkadaşları bu cemiyet heyet idaresinin 30 kişi denilecek kadar çok zayıf bir ekseriyet reyile intihap edildiğinden ve kendilerini temsil edemiyeceğinden acı acı şikâyet ediyorlar.

Bunlar bu şikâyetlerinde müşterek bir lisanla şunları ileri sürüyor:

— Anadolu ve Istanbulda çalışan tulûatçılar 500 e yakındır. Halbuki, cemiyet idare heyeti 30 kişile yapılmıştır...

İkincisi tulûatçılardan büyük bir ekseriyet - şayet böyle bir cemiyet yapılacaksa - başa İbnürrefik Ahmet Nuri, Şadi, Naşit beyler gibi tanınmış kimselerin geçmesini istemişlerdir.

Kaldı ki, her oyuncunun Güzel San'atlar Birliğinden alınmış birer hüviyet cüzdanı vardır.

Bundan başka bir nokta daha var ki, bu da çok mühimdir.

Anadoludan bazı müteşebbisler gelir. Buradan bir kısım oyuncu toplar. Bunun için de gerek müteşebbisten ve gerek her oyuncudan ayrı ayrı beşer lira kumusyon alınacakmış.

Güzel San'atlar Birliğinde kaydımız varken bu iş birazda para dolabı hissini vermezmi?

İşin dahası var... Cemiyet heyeti idaresine kendi kendilerine kurulmak istiyenler, diğer tulûatçıları muhtelif suretlerle tehdit ediyor ve heyeti umumiye içtimalarını gazetecilere de bildirmiyorlar. Her halde böyle bir cemiyet kurulacaksa, biz başımızda tiyatro tellâlları değil daha itimada lâyık kimseler görmek isteriz.„

Biz tulûatçılardan büyük bir ekseriyetinin bu şikâyetini yazıyor ve sahnenin dışında gürültüsü kopan bu işi kaydediyoruz. Bakalım tulûatçıların bu münakaşası ne olacak?

MEMLEKETTE

İki milyonluk bir iflâstan sonra

Bir tüccar hakkında

Bir banka Müddeiumumîliğe mühim bir şikâyetname gönderdi

Adana piyasasına iki milyon lira borç bırakan Meto Zade Osman B. isminde bir tüccar iflâs etmiştir. Banka Kommeçiyale bu iflâs hâdisesi etrafında Müddeiumumîliğe hühim bir şikâyetname göndermiştir.

Bu şikâyetnameye göre Osman B. tarafından bankanın muhtelif depolarına (180) bin çeki koza rehin olarak bırakılmış, mukabilinde (46) bin lira alınmıştır. Bir müddet sonra depoların kapıları kırılarak kozalar istirdat edilmiş ve nihayet uhdelerinde bulunan emlâk Osmanlı Bankasına (800) bin lira mukabilinde ipotek edilmiştir. Bu (800) bin lira öteye beriye dağıtılmış ve bu işde bittikten sonra İstanbula gidilerek iflâs kararı istenilmiş ve alınmıştır.

Muddeiumumilik bu şikâyetnameyi aldıktan sonra iflâsın hileli olup olmadığını anlamak üzere İstanbul İkinci Ticaret mahkemesinden keyfiyeti sormuştur.

Tefrika No: 23

KADIN

Muharriri: Hüseyin Zeki

genç adam, bu gibi halleri düşünecek vaziyette değildi. Bilmek öğrenmek istemiyordu. Sordu:

— Ne haber ?

Adamlardan biri, Enisin buhranını şiddetlendirmemek için, ağır bir sesle cevap verdi:

— Arkadaşım merkezden geliyor.. Komiser Bey de şimdi gelecek...

Enis büsbütün sarardı ve korkunç bir tereddütle :

— Ya!... Demek karımın ne olduğu anlaşıldı, dedi.

Adamlar, en müthiş cevaplara tekabül eden uzun bir sükût içinde idiler. Enis, bir feryat kopardı. Sanki gene binlerce iğne batırmışlardı ve yıkılan bir ağaç gibi sallanarak yere düşecek iken, Adnan Salim imdada yetişti kolundan tutarak salona bir kanepenin üzerine götürdü.

Sabri Bey, benimle meşgul olurken, müellif, sivil memurları Enisin mesai odasına sürükledi. İsticvaba başladı:

— Suzan Hanım bulundu mu?

— Evet efendim.

— Sağ mı ?

— Heyhat! Hayır.

— Ne olmuş? Bir kazamı ?

— Zanetmiyoruz.

— Bir cinayet mi?

— Muhtemeldir.

— Onu nerede buldunuz?

— Edirnekapıda bir arabanın içinde.

— Ölümiydi?

— Evet.

— Ya arabacı?

— Arabacı meydanda yoktu.

— Kaçmış mı?

— Hayır efendim, araba çalınmış.. Zaten, bu gibi hâdiseler, son zamanlarda çoğalmağa başladı. Arabacı, saat üçe doğru merkeze gelip 7322 numaralı arabasının çalındığını haber vermiş.. Her zaman arabayı bir tarafta, beygirleri bir tarafta bulurduk. Bu defa evet bu defa araba altüst olmuş...

— Peki, bu zavallı kadını nasıl öldürmüşler?

— Onu buldukları zaman boğazında, boyun bağı makamında kullanılan ipek bir kıravat vardı. Saat dokuzdu. Herhalde, zavallı kadını saat dört veya beş arasında öldürmüşler. Çünkü ceset, soğumuş ve katılaşmıştı.

— Soymuşlar mı?

— Evet efendim. Çantası yoktu, yüzükleri, küpeleri çalınmış... Hem, katil ile aralarında epice bir mücadele olmuş galiba. Zira, bileklerinin etrafı kan içinde idi, iki tırnağı parçalanmıştı...

— Nereye götürdüler bu zavallı kadını?

— Morga tabiî.

Adnan Salim, derin derin düşündü, sonra sordu:

— Süzan Hanımın ceplerini aradınız mı?Katili meydana çıkarmağa yarayacak hiçbir amareye tesadüf ettiniz mi?.

— Zaten işe buradan başladık. Fakat, kadıncağızı büyük bir ihtimamla soymuşlar; hattâ mendilini bile almışlardı...

— Peki, teşekkür ederim. Şayet sizden bazı şeyler sormaklığım veyahut size bazı malûmat vermekliğim lâzım gelirse. nerede bulunursunuz?

— Efendim, yarın sabah, ben size uğrarım...

— Peki.

Genç romancı, tekrar salona girdi. Enis, amcasının yanında oturmuş ağlıyordu. Göz yaşları, asabına biraz şükûnet vermişti. Arkadaşını görünce ayağa kalktı ve koşarak kollarının arasına atıldı.

Adnan Salim, arkadaşının çılgın süallerine cevap verirken, yavaş yavaş ta hâdiseyi anlattı. İnsan bu faciayı düşündükçe, çıkmaz bir yola sapıyordu. Bu cinayet nicindi? Bu tuzak niçindi? Evet, şurası muhakkak ki cinayet evvelce hazırlanmış ve Suzan celbedilmiş, tuzağa düşürülmüştü. Genç kadının Sabri beye söylediği sözler, kâfi derecede bir delil değilmiydi? Fakat bu cinayeti kim yapmıştı? Bunu yapmaktaki maksadı ne olabilirdi?

Enis, bu süale cevap vermiyordu ve veremezdi. Karısına karşı bukadar büyük bir kin besliyebilecek hiç bir kimseden şüphe etmiyordu. Bunu hem amcasına, hem de Adnan Salime söyledi. Sabri Bey, hak verdi. lâkin Salim, sakit ve düşünceli kaldı. Baş sallamakla iktifa etti.

Saat on ikiyi çalmıştı. İhtiyar asker, Firuze hanıma giderek felâketi kısmen haber vermek lâzım geleceğini düşündü. Yeğenini öptü; Adnan Salimin de elini sıktı. İki genç, yalnız kaldılar. (*Devamı var*)

SON DAKİKA

Polis M. adam öldürdü

Ölenlerden biri Meksika Reisicümhurunun yeğenidir.

Atchinson, 8 (A.A) — Cemahiri müttehide bura Amerikan kolejinde okumakta olan iki Meksikalı Ardmore'da mahalli polis müdür muavini tarafından tabanca ile öldürülmüştür. Bunlardan biri Meksika Reisicümhur Rubionun yeğeni idi. Müdür muavini kendisini tehlikede zannettiğinden dolayı bunları öldürdüğünü söylemiştir.

★ ★ ★

Bahriyeliler

Türkiyeye teşekkür ettiler

İstanbul 9 (A.A.) — "Niels Juel„ Danimarka kruvazörü süvarisi ile zabitanı, geminin İstanbul limanında bulunduğu müddetçe Türkiye cümhuriyeti makamatı resmiyesi ve İstanbul halkı tarafından Danimarkalı bahriyelilere karşı gösterilen nazikâne ve samimî misafirperverlikten dolayı pek ziyade mütehassis olduklarını beyan ve hissiyatı minnettaranelerinin alenen arz ve iblâğına Anadolu Ajansını tavsit eylemişlerdir.

Kruvazör saat 17 de limanımızdan ayrılmıştır.

C. H. Fırkası Meclis grupu

Ankara, 9 (A.A) — C. H. Fırkası Meclis grubu bugün reis vekili Ali Beyin riyasetinde toplanmış ve perşembe günü içtima ederek müzakeratta bulunmak üzere dağılmıştır.

Muhafız gücü

Bisikletçileri

Tercan, 9 (A.A)—Muhafızgücü bisikletçileri bugün Tercana muvasalat etmişlerdir. Sporcular halk tarafından alkışlanmıştır. Sporcuların hepsi zinde ve neşeli bir haldedir. Yarın Erzuruma hareket edeceklerdir.

Uşakta spor sahası

Uşak, 9 (A.A.) — Şehrimiz belediyesinin yardımile spor sahasının tanzimine başlanmıştır. Sahada tribünler yapılmaktadır.

San'at, İdman, Kurtuluş Birliği klüpleri yakında Ispartaya gitmek üzere hazırlanmaktadırlar.

Hava federasyonu konferansı

Bükreş, 9 (A. A.) — Beynelmilel hava federasyonu konferansı murahhasları bu sabah Tinayaya hareket etmişlerdir. Konferans Tinayada mesaisine devam edecektir.

Memur meselesi

(Başmakaleden devam)

yüksek maaşlı Erkân ve Rüesanın tahsisatlarından fedakârlık etmek istemedikleri zahaplarını takviye eder gibi oluyor.

Hükûmetin kararında sebat etmek istemesinde, başka âmiller de olabilir. Hazır karar verilmişken, esaslı bir tasfiye yaparak işin içinden sıyrılivermek maksadı ki, bu cihetin hakikate daha yakın olduğu da bazı emmarelerden anlaşılıyor. Hükûmet hesabına elverişli olsa da, şu tasavvurun Meclis tarafından kabul edilerek tatbika vazedilmesi, şu buhranlı zamanlarda çok elîm neticeler, hattâ içtimaî felâketler getirebilirdi.

Devlet dairelerinde esaslı tensikata karar verilmiş ise, bu daha münasip ve geniş zamanlarda pek alâ tatbik edilebilirdi. Madamki, tensikata esas olarak tasarruf meselesi ileri sürülüyor, şu halde, tasarruf açıkta kalmıyacak olan memurların maaşlarından cüzi bir tenzilât ile temin edildikten, Rüesa ve Müdiran da kendi hisselerine düşene razı olduktan sonra, kararın tehir edilmemesine sebep yoktur.

Felâket, sıkıntı getirse umumî gelmelidir. Bir kısım vatandaşların binlerce biçare ve masum çoluk çocukla sokaklara dökülmesinden zevk duyacak hangi vicdansız tasavvur olunur?

Bu gün İstanbulda, taşrada, binlerce aile, boynunu bükmüş, alınacak tedbirlerle verilecek kararların iyi veya çok feci neticelerini bekliyorlar.

Millet Meclisi, aldıkları maaşla kutulâyemut geçinmekte olan üç beş biçarenin bütün bir ömür sarfedilmek suretile kurmuş oldukları yuvaları, bir karar darbesile yıkmakta çok hassas davranmalıdır.

Buradaki vebal bir şeye benzemez: Ekmekle oynamak vebalidir!

Arif Oruç

Adliyede tebeddülât

Birinci sayfadan devaem)

İstanbul Sulh hâkimliğine Odemiş hâkimi Yaşar, Üsküdar müddeiumumî muavinliğine Kars azasından Zühtü İstanbul Sulh hâkimliğine Zonguldak aza mülâzimi Tevfik, İstanbul azalığına sabık hâkimlerden Sedat, İstanbul aza mülâzimliğine İzmir aza mülâzimlerinden Meliha H. İstanbul sulh hâkimliğine Düzce mahkeme reisi Senih, İstanbul Sulh hâkimliğine Tekirdağ azasından Nuri, İstanbul azalığına Adapazarı reisi Fazıl, İstanbul müddeiumumi muavinliğine Geyve müddeiumumisi Sadun, İstanbul ağırceza azalığına Ankara asliye reisi M. Kemal, İstanbul Sulh hâkimliğine Zonguldak muavini Hayrullah, İstanbul müddeiumumî muavinliğine Saray müddeiumumisi Übeyit beyler naklen tayin edilmiştir.

İstanbu'dan harice nakledilenler

Aza mülâzimlerinden Nuri B. Gelibolu aza mülâzimliğine, aza mülâzimlerinden Arif Ziya B. Yüdül aza mülâzimliğine, azadan Kâzım B. Bursa azalığına, azadan Cemil B. Gördüs hâkimline, azadan Sudi Bey Adapazarı Reisliğine, Sulh hâkimlerinden Yümni Bey Edirne Sulh hâkimliğine, azadan Suphi bey Kocaeli azalığına, istintak hâkimi Hasan bey Burdur azalığına, hâkimlerden Osman bey Burhaniye müdeiumumiliğine, müddeiumumî muavinlerinden Hayrettin B. Geyve müddeiumumiliğine, sulh hâkimlerinden Ke Hayri B. Çorum azalığına, müddeiumumî muavinlerinden Ragıp B. Zonguldak müddeiumumiliğine, sulh hâkimlerinden Mekki B. Ödemiş hukuk hâkimliğine nakledilmişlerdir.

Kepek yükseliyor

Kepek fiatları son günlerde biraz yükselmiştir. Bu tereffüe Marsilya havalisinde ve bütün İngiltere limanlarında alıcının çoğalması sebebiyet veriyor.

Bir doğuş

Anadoludan

(Birinci sayfadan devam)

daima âmade ve müheyya bulunduğumuz kabul etmemeyi rica ederiz.

Hiç bir çiftçi ve işçinin yeni Fırkaya bütün can ve ümitlerile intisap edeceğine emin olarak pek yakın bir istikbalde böyle bir teşekkülü iktısadînin memlekete bağışlanmasına gayret buyurulmasını temenni eder ve muvaffakiyetler dileriz.„

Samsundan:

Samsun, 8 (Hususî) — Çiftçi ve İşçi Fırkasının kimler tarafından teşkil edileceğini değil bir an evvel teşekkül etmesini bekliyoruz.

Bu Fırka bugün hakikî memleket menafiini temsil etmiş olacaktır. Türkiyenin bugünkü zayıf istihsalatının sebepleri yalnız böyle müstakil bir teşekkülün bu işle uğraşmamasıdır.

Yeni fırkaya hepimiz müzahiriz. Büyük bir emniyetle söyliyebilirizki memlekette bu teşekkülün arkasından gitmiyecek ne bir işçi ne bir çiftçi bulunabilir.

Muvaffak olmanız memleketin hayır ve selâmeti namına en büyük veen samimî dileğimizdir.

Daha birçok müracaatler vardı. Bursa, Kastamoni, Konyadan telgraflar aldık. Bunları da neşredeceğiz.

Yalan

Poliste lâğvi varit değildir

Polis 5 inci şube müdiriyetinin lâğvi hakkında dün mevsuk membalardan almış olduğumuz malûmata nazaran lâgiv hakkında, emir olmadığı bu hususta yapılan neşriyatın da asılsız olduğu anlaşılmıştır.

TÜRKİYE ESNAFI NE İSTEYOR?.

Bu sütunumuzun muharriri, müdürü hepsi bizzat halktır. Şahsiyat haricinde gördüğü fenalıkları her vatandaş bu gazeteye bizzat bir muhabir gibi yazıp bildirebilir.

Berberlerin feryadı niçin dinlenmiyor ?

Berberler soyuluyor

Cemiyet yeni bir icat çıkarmış mütemadiyen para alıyor

338 senesi Martında İstanbulda teessüs eden [Berberler cemiyeti] tesis tarihinden bu güne kadar geçen on sene zarfında bir nizamname dahi kaleme almamıştır. Böylelikle cemiyetin teşekkül maksadı, esnafımızca da meçhul kalmıştır. Halbuki berberler, cemiyetin kendi müşterek ihtiyaçları için teşekkül etmesi lâzım geldiğini söylüyorlar.

Dertlerini çok acı bir şekilde anlatan berber M. Hulki B.

Bu cemiyet — oldukça faal bir zümre olan — esnaftan, vergi tarheder gibi her sene gayri muayyen şekillerde para tahsil etmektedir.

Cemiyet esnafa tahmil edilen fahiş aidatın bu meyanda tahsilini temin gayesile, sıhhat cüzdanlarını Belediyeden toptan mübayaa etmiş ve Belediyeden 25 kş. mukabilinde tevzi edilen bu cüzdanları esnafa 65 kuruşa satarak makbuzu 30 kuruş üzerinden kesmiştir.

Muharririmizden biri berber esnafının ekserisile temas etmis, cümlesi de suzişli bir lisanla tazallümühal etmişlerdir

Ezcümle Ankara caddesinde Ankara perukârı Muharrem Hulki B., bu umumî derdi şu suretle izah etmektedir:

— Cemiyet yeni bir icat daha çıkardı: Ehliyetnamesi olmıyanların tebdili için 100, olmıyanlardan da 500 kuruş talep etmektedir.

İkinci şık; mecburî bir ceza şeklinde tarh ve istifa edilmektedir,

Yakın vakte kadar herhangi bir tazahürata iştirak ve bu meyanda balolar, ziyafetler, otomobil kiralayarak gezintiler heyeti idare içtimalarında huzzara kahve, çay ikramı, buna mümasil masarifi külliye cemiyet kasasından bir ita emrile sarf ve istihlâk edilmektedir.

Esasen cemiyetin bidayeti teşekkülünden teraküm eden para - bir ikraz ve istikraz müessesesi gibi faizle - ahara ikraz edilmişti. Mesele bununla da bitmiyor. Her sene sıhhat cüzdanı almağa mecbur esnaf, aidatı seneviyesi olan 8 lirayı da birlikte vermezse, sıhhat cüzdanı da verilmiyor. Fakir esnaf, bu aidatı aydan aya taksim etmek suretile tesviye edebileceğini teklif edince, cemiyet tahsildarı:

[Bu, tahakkkuk etmiş bir borçtur. Hepsini tediye etmeğe mecbursun.] diyordu.

Bir reis: Ayda 70 lira, kâtibi umumî: Ayda 85 lira, Doktor: Ayda 70 lira alıyor ve senede 750 lira tahsisatla bir de tahsildar istihdam ediliyor. Haftada bir defa heyeti idare içtima ediyor, her içtima için aza 2 lira hakkı huzur alıyor.

Belgrat salonunda çalışan berber kalfası Basri Efendi ile, Ankara salonunda çalışan Nazmi Efendi, gayrikabili şifa bir hastalıktan iki ay evlerinde yatmışlar. Cemiyetten — ki gayesi düşkün esnafa yardımdır — müzaharette bulunması için müteaddit müracaatlarına menfi cevap verilmiş ve binnetice bu adamlar sürüne, sürüne ölmüşlerdir. Şu da şayanı hayrettir ki, cemiyetin maaşlı doktoru şimdiye kadar hiç bir hastayı muayene etmemiştir.

Bir buçuk ay evvel intihap edilen yeni heyeti idare, 800 lira borçla idareyi tesellüm etmiştir.

Bugün esnafın % 85 i sıhhat cüzdanı almadan çalışmaktadırlar.

Muayeneye tâbi tutulmadan bilmecburiye cüzdansız çalışan bu zavallı kalfalar, Belediyenin tarhettiği 200 kuruş cezayı daha ehven bularak razı olmaktadırlar.

Şimdiye kadar söylemediğimiz yer kalmadı. Bu dertlerimize ne zaman makes bulacağız ?

Filhakika daima berberlerile heyeti idare arasında ihtilâf hâsıl olur ve bu heyeti idarenin istifasile netice bulur. Fakat hiç bir şey hâsıl olmaz. Bu işleri bir an evvel halletmek zamanı çoktan geçti.

Alâkadar memurlar ne yapıyor ? Ne ile meşguldür ? Hayret etmekteyiz !

Mevlûdüşerif kıraati

Bu Cuma günü öğle namazından sonra Lâleli camii-serifinde Sermürettip Mahmut Beyin kerimesi, refikam merhumun ruhuna itihaf olunacak mevlûdüşerife akraba ve ehibbamın, arkadaşlarımın ve arzu eden zevatı kiramın teşriflerini rica ederim.

Ziraat bankası muhasiplerinden
Tevfik Paşa zade
Ali Tarik

Boks maçları

Şehrimizde perşembe günü beynelmilel boks maçları yapılıyor

Perşembe günü akşamı Tepebaşı bahçesinde mühim boks müsabakaları ile karşılaşacağız.

Beynelmilel olan bu müsabakalara iştirak için Romanya yarım orta boks şampiyonu Bunea ile İtalyanın maruf boksörlerinden Marie de Santo şehrimize geleceklerdir.

Bunca şehrimizde bulunan Fransız boksörü Marten Franchi ile Marie de Santo da çok kıymetli boksörümüz Selâmi ile çarpışacaklardır.

Romanya şampiyonu Bunea şimdiye kadar yapmış olduğu 57 maçın 48 ini kazanmıştır. Ayni zamande Fransanın birinci seri boksörlerinden Andre Rebiyi dördüncü ravıntta K. O. etmiştir. Bundan da bunea'nın Franchi'ye tehlikeli bir rakip olduğu anlaşılır.

Tekniği görüşü bir o kadar da yumruğu sert olan Feanzhi'nin bu tehlikeli rakip karşısında iyi bir netice almak için çalışacağı muhakkaktır.

Selami ile Marie de Santro ile yapılacak maç ta çok mühimdir.

Selâmi beş aydanberi Franeli ile birlikte çalışmış, bu maç için anform bir vaziyettedir.

Marie de Sante ise Avrupanın birçok şehirlerinde müteaddit maçlar yapmış, yumruğu sert bir boksördür.

Hemen hemen ayni sıklette olan bu iki boksörün yapacağı maç çok mühim olacaktır.

Her iki maç ta üçer dakikadan onar ravınt olacaktır. Kıymetli boksörümüz Selâmi den muvaffakiyet bekleriz.

Bu iki maçtan maada
Fami — Yerge
İhsan — Leon
Kani — Kales
Karşılaşmaları da olacaktır.

Fami — Yerge bundan evvel yapmış oldukları bir maçta berabere kaldıklarından bu seferki karşılaşma ehemmiyetlidir.

Kani— Kales maçı 2 dakikadan 6 ravunt diğerleri ise 2 şer dakikadan 4 der ravunt olacaktır.

Müsabakalara tam saat 19,30 da başlanacaktır.

★ ★ ★

Ayntrah Alman takımı geldi

Ayntraht Alman takımı dün sabah konvansiyonel trenile şehrimize gelmiştir. Sirkeci istasyonunda tertip heyeti tarafından karşılanmışlardır. Takım her Müller'in riyaseti altında olup 20 kişiden mürekkeptir.

Cuma günü Galatasaray ve Pazar günü de Fenerbahçe kulüplerile maç yapacaktır.

Bu takım buraya gelmeden evvel Belgratta "Beogradski„ takımile oynamış ve 5-2 yenilmiştir. Geçen Pazar Sofyada İslavya ve Leviski takımlarile karşılaşmış ve birer sayı farkla galip gelmiştir. Mutavassıt kuvvette bir takımdır.

Cuma günü bu maçtan evvel Şilt maçlarına devam olunacaktır.

Büyük Memurlar

(Birinci sahifeden devam)

tanzim ettikleri varidat bütçeleri geçen seneye nazaran azdır. Meselâ tütün idaresi böyledir. Bu itibarla bütçe meclisten hesabı malilere göre değil gerek varidat ve gerekse cibayet esasına göre çıkacaktır.

Memur meselesinde hâsıl olan ihtilâf ve çıkan şayialar küçük memurlar üzerinde büyük hüsnü tesir yapmıştır.

Büyük memurların kesilmeğe razı olmamalarına rağmen keyfiyet Meclis kararına iktisan ettikten sonra sahai tatbike konacaktır. Küçük memurlar maaş kesilmesinden memnundurlar İmalâtı harbiyenin hareketi bir nümune olmuştur. Yeni bütçe vergi lâyıhalarına istinadedecektir.

Günahtır, Ef.ler!

(Birinci sahifeden devam)

"44„ Kuraş nerede, 250 veya 500 kuruş nerede? İkisi de ayni işi yapıyor. İşin en tuhafı 250 kuruş alan amele çalıştığı mavunadan bir şey kaybederse bunu "44„ kuruş alan mavuna reisi tazmin eder.

Bu haksızlıklar karşısında 344 mavunacı 8 arkadaş ayırıldık, mahkemeye müracaat etmek için bir avukat tuttuk. Şirket bunu haber alınca "Siz elebaşı oldunuz„ diye bu sekiz arkadaşa işten el çektirdi.

Şimdi de şirket bu heyeti çağırmış: "Bir ay olsun ücretli çalışmayı kabul edin, ay sonunda her halde memnun edeceğiz„ demiş. Biz bittabi kabul etmedik. İhtilâf devam ediyor. Eğer şirket istediğimizi yapmazsa mahkemeye müracaat edeceğiz.

Binlerce Türkü Kurtarınız!

(Birinci sahifeden devam)

tehlike altındadır. Mesaî tatillerinde. evimizin bahçesinde saf hava teneffüs etmekten mahrumuz. Bir gül koklasak, burnumuza kömür tozu doluyor! Kuruçeşmede 20 30 bin ton miktarında Rus ve İngiliz kömürleri vardır. Yerli kömürlerimiz maalesef mahvolmuştur.

Bu kömürlerden, pek fazla tozlu olduğundan Tozlar 500 metro mesafeye kadar gidiyor. Ve orada bulunan Türk evlâtları zehirleniyor. Bunu gören yok mu? Bugün Kuruçeşmede oturan vatandaşların çocukları muayene edilecek olursa, yüzde 75 i veremli çıkar.

Satır mahzurlar da nazarıdikkate alınacak olursa, barut depusuna ateş'e girmek kabilinden, hayatı umumiye müthiş tehlikelere maruzdur.

Şehremanetinin, Kuruçeşme ahalisinin başına sardığı bu felâket ilelebet unutulamaz.

Mahkemeye halkımızın bekası için müracaat ettik.„

KÜÇÜK İLÂNLAR

Traktör sahiplerine

Senelerce bilûmum traktör, orak ve harman makinelerinde çalışmış bir makinist iş arıyor. İstiyenlerin(Yarın)da A.A. rümuzuna müracaatları.

★

İş arıyorum

Tahsilim ortadır, büyük müesseselerde memurluk yaptım her iş elimden gelir, gencim, çalışmağa ihtiyacım vardır. Alemdar sinemasında yazıcı M. KADRİ

Zayi: Nüfus teskeremi kazaen zayi ettim, hükmü olmadığı ilân olunur. Seyyar satıcı Seli

Tahtakurusu, sinek vesair haşaratı yumurtalarile kat'iyyen ifna ve imha eden ve emsaline nazaran daha müessir, daha kat'i ve daha ucuz ve ecnebilerin bile istimal ve rağbet ettiği

Yerli Fayda Varken Ecnebi Almak Bir Türk için Ayıp Ve Günahtır

Kutusu 50 büyük 75 kiloluk 125 kuruşutr. Hasan ecza deposu toptancılara tenzilât

Bu Müstesna Fırsattan İstifade Ediniz !

Ticaret Odasının Müsaadei Mahsusasile Yalnız 1 ilâ 16 Hazirana Kadar

KOSTÜMLER-PARDESULER
MUŞAMBALAR
Vesaireden mürekkep mühim bir stok üzerinde

% 40 TENZILÂT

Galata'da — Karaköyde kâin

EKSELSIOR

Büyük Elbise Mağazasında

ANKARA OTEL TAŞHANPALAS

Bütün konforü havi. Fiatlar ehvendir
Telgraf — Taşhan Ankara Telefon 1163

Yeni eserler

Kooperatifçilik

Bu nam altında Âli Ticaret mektebi kooperatifçilik hukukiyatı muallimi Suphi Nuri bey yeni bir kitap neşretmiştir. Son zaman'arda pek moda ve türkiye için çok hayırlı olacağı muhakkak olan bu meslek hakkında edinmesi lâzımgelen her türlü ilmî ve kanunî malûmatı ihtiva eden bu kitabı karilerimize tavsiye ederiz. Subhi Nuri Bey kitabında yalnız nazarıyat ve ya türkiyedeki tatbikat ile kalmamış, ayni zamanda da Rusya ve İtalya gibi zıt siyaset takip eden memleketlerde de kooperatifçilik tatbikatile meşgul olmuştur. Hâsılı bugün memleketimizde bu meslekten mufassalan bahse den yegâne eser budur.

Herkes kooperatiften bahsediyor, fakat kimse bu mesleğin neden ibaret olduğunu bilmiyor. Kooperatif nasıl bir iştir, neden mekleketimizde henüz inkişaf edemedi, nasıl terakki edecektir? Bütün bunları bilmek istiyenler bu kitabı okumalıdır.

TIYATRO ve SINEMA

Selimiye Tiyatrosunda
San'atkâr Zati B. temsilleri
13 Haziran pazar günü gecesi
İKİZ KARDEŞLER
Voddil 3 perde ve avrıca
Zati B. tarafından
komedi 1 perde

✶

Beşiktaş Büyük Parkta
Perşembe akşamı
Cemal Sahir ve arkadaşlarının bir Şoförün Cinayeti müzik Komedi.

İstanbul asliye mahkemesi birinci hukuk dairesinden: Ayşe H. tarafından Çerkeş at karacalarından Hafız ağa oğlu İbrahim bini Mustafa ve ayni mahalde oturan İbrahim bini İbrahim efendiler aleyhine ikame olunan bin beş yüz liranın tahsili davasının gıyaben cereyan eden muhakemesi neticesinde meblâğı müddeabih bin beş yüz liranın tahsiline dair sadır olan 930-47 H. No. lu hükmü gıyabı müddealeyhlerin ikametgâhlarının meçhuliyetine binaen tebliğ edilememiş ve H.U.M.K. nun 142, 143, 144 üncü maddelerine tevfikan bir ay müddetle ilânen tebligat ifası karargir ve bir sureti de mahkeme divanhanesine talik kılınmış olmağla tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

VATANDAŞIN KİTABI

Muharriri : *E. Laboulaye*
Mütercimi : *Hüseyin Cahit*
Naşiri : *Kanaat Kütüphanesi*

Garbın en mühim muhalledatını lisanımıza nakil ve tercüme ile "Oğlumun kütüphanesi„ bir silsilei neşriyat meydana getiren Hüseyin Cahit Beyin son zamanlarda bu çok müfit ve hayırlı mesaisine yeniden başladığını görmekle memnun oluyoruz.

Geçenlerde Et. Vacherot'nun iki ciltlik demokrasisinin tercümesi ile başlıyan bu silsilei neşriyata Hüseyin Cahit Bey ikinci bir kitap olarak (Vatandaşın kitabı)ın ilâve eyledi.

"Vatandaşın kitabı„ Fransanın bir yetperver muharrirlerinden E. Laboulay'ın (Devlet hudutları) ile (Liberal Fırkası) namındaki iki eserin muhteviyatından bizi alâkadar eden ve bizim için pek şayanı istifade olan mevzuları aynen diğerlerinin de şayanı dikkat mütaleaları havi bazı parçalarını kısmen ihtiva eder. Bu eser her zaman için bir vecize kıymetini muhafaza edecek ve bize bir takım hakikatler öğretecek mahiyettedir.

Laboulaye Fransada Liberal mektebinin derin kanaatli ve ateşin müdafilerindedir. Yazıları kıymet ve teravetini hiç bir zaman gaybetmez. Hürriyet mücadelesine girişen kuvvetler için her vakit canlı kalacak olan böyle bir eserin Hüseyin Cahit Bey tarafından lisanımıza nakledilmiş olması onun kıymet ve ehemmiyetini bir kat daha arttırmıştır.

"Vatandaşın kitabı„ bir vatandaş ruhu taşıyan her ferdin her zaman ve her yerde okuyabileceği bir eserdir.

FİATI 150 kuruştur

Doktor
İbrahim Zati
Cağaloğlu - Mahmudiye caddesi Çatalçeşme sokak No. 5.
Her gün öğleden sonra altıya kadar hastalarını kabul eder.

Vücudunuzu terden muhafaza için

kullanınız.

Doktor Agop Essayan
Langa cami sokak No16
Hergün hastalarını kabul ve tedavi eder.

Büyük Tayyare piyangosu

5 inci Keşide 11 Haziran 1931 dedir

Büyük Ikramiye 50,000 liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000, 8.000 Liralık İkramiyeler ve 40.000 Liralık Bir Mükâfat Vardır.

Resmî Ilânlar Türk Ltd Şirketi

Türkiyede her lisanda intişar eden bütün gazeteler için bilûmum resmî daireler ilânlarını kabul eder

Adres : Ankara caddesi Kahraman zade hanı 3 üncü kat
Telgraf adresi: Resmilân - Telefon : 20960 Posta kutusu İst: 753

Göğüs nezlelerine: KATRAN HAKKI EKREN

TAVİL ZADE VAPURLARI
Muntazam Ayvalık postası
T. 2 **SELAMET**
vapuru her Perşembe 17 de Sirkeciden hareketle Gelibolu, Çanakkale, Küçükkuyu, Altınoluk, Edremit, Burhaniye ve Ayvalığa azimet ve avdet edecektir.
Yolcu bileti vapurda da verilir. Adres: Yemişte Tavilzade biraderler. Tele. İst: 2210

Mukaddema Galatada Merkez Rıhtım hanında beşinci kattaki dairesinde iken elyevm ikametgâhı meçhul A. Vrahamis Efendiye:

İstanbul 2 inci icra memurluğundan: Çamlıkömür madeni sahiplerinden Refet ve Cemal Beylerin zimmetinizde alacağı olan mebaliğin istifası için uhdei tasarrufunuzda bulunan mukaddema haciz vaz ve kıymeti takdir kılınan Beyoğlunda Kamer Hatun mahallesinde eski Sergis, Yeni eczacıbaşı sokağında eski 8 yeni 20 numaralı hanenizin 26-5-931 tarihinde yapılan birinci ve açık arttırması neticesinde 3500 lira bedelle talip çıkmışsa da bu bedel muhammen kıymetine nazaran dun olmakla 2-7-931 tarihinde Çarşamba günü saat 14-16 da tekrar dairede ikinci ve açık artırması icra kılınacağı ve mezkûr hanenin Emniyet sandığından istikraz eylediğiniz mebaliğ mukabilinde birinci derecede ipotek olduğu gibi Madam Olimpiyadan istikraz ettiğiniz mebaliğ mukabilinde mumaileyha namına ikinci derecede ipotek bulunduğu tapu kaydından anlaşılmış olmasına mebni hususu mezkûr malûmunuz bulunmak ve ikametgâhınızın meçhuliyeti hasebile İcra, iflâs kanunun 120 ve 121 inci maddelerine tevfikan icap eden tebliğatın ifası makamına kaim olmak üzere ilânı keyfiyet olunur.

HAKiKî RADIUM

EMSALSIZ TIRAŞ BIÇAĞI

Halis İsveç çeliğinden gayet ihtimamla imal ve fennî mikroskopla kontrol edildiğinden rekabet kabul etmez derecede metîn ve diğer bıçaklara nisbeten ehvendir. Bir tecrübe kâfidir. Şahsî menfaatiniz için her yerde arayınız.

Üsküdar — Salacakta

KIZ KULESI

PARK ve PLAJI

12 Haziran Cuma günü açılıyor.
Hikmet Rıza H. ve *Darüttalim* musiki heyeti her aksam terennüm edecektir.

Dr. Hafiz Cemal
Dahili hastalıklar mutehassısı

Cumadan maada her gün öğleden sonra saat (2,30 dan 5) e kadar İstanbulda Divan yolunda (118) numaralı hususî kabinesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder.

Telefon: İstanbul 2398

DANTIN
Nasuhi
Diş macunu ve Safa sürmesi ile kıl podrasını her yerde arayınız

Haydar Rifat B.in eserlerinden

Ayni haklar	İki lira
Miras meseleleri	Bir „
Şerhli borçlar kanunu	« «

(İkbal) kitaphanesinde

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz ve satışı mukarrer Beyoğlunda Opera sineması karşısındaki Hava sokak 13 numaralı Hava apartımanında mevcut kanepe, ayna, masa, kilim ve buna mümasil eşyayı beytiye 14/6/931 tarihine müsadif Pazar günü saat 11-12 de bilmüzayede satılacağından talip olanların yevm ve saati mezkûrda mahalli mezkûrda memuru mahsusuna müracaat eylemeleri ilân olunur.

10 Haziran 1931 = Hıdır 36
Çarşamba

Arabî — 23 Muharrem — Vakit - Ezanî			Rumî — 28 Mayıs — Vakit - Vusatî		
Evkat	S.	D.	Evkat	S.	D.
Sabah	6	46	Sabah	2	27
Öğle	4	33	Öğle	12	13
İkindi	8	34	İkindi	16	14
Akşam	12	12	Akşam	19	40
Yatsı	2	2	Yatsı	21	40
İmsâk	6	23	İmsâk	2	9

Mesul müdür ve müdür
Bürhanettin Âli